

Sammanfattning för allmänheten

Vad är regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling?

Det finns fyra Europeiska struktur- och investeringsfonder (ESI-fonder) i Sverige. Regionalfonden och socialfonden är två av dessa ESI-fonder. Fonderna är ett verktyg för att nå målen med Europa 2020 och de ska också vara ett verktyg för att förverkliga Östersjöstrategin. Europa 2020 är EU:s tioårsstrategi för tillväxt och målen i strategin handlar om sysselsättning, innovation, utbildning, social sammanhållning, energi och klimat. Stödet som ESI-fonderna ger fördelas via ett antal program. Regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling är ett av Sveriges EU-program.

Målen med programmet är:

ERUF, regionalfonden	<ul style="list-style-type: none">• Stärkt entreprenörskap och företagande i lokala utvecklingsområden• Ökad sysselsättning i små och medelstora företag i lokala utvecklingsområden
ESF, socialfonden	<ul style="list-style-type: none">• Stärkt anpassningsförmåga för sysselsatta kvinnor och män på arbetsmarknaden• Stärkt anställningsbarhet för kvinnor och män som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden

Programmet kan ge stöd till att genomföra utvecklingsprojekt, som utvecklar det lokala näringslivet och människorna på arbetsmarknaden. Pengar från regionalfonden ska finansiera projekt för utveckling av det lokala näringslivet, entreprenörskap, stimulera nyföretagande och därigenom skapa nya jobb. Projekten ska stärka utbytet och utveckla kopplingen mellan land och stad. Pengar från socialfonden ska finansiera projekt för utveckling av den lokala arbetsmarknaden, stärka människors ställning på den lokala arbetsmarknaden och bidra till kompetenshöjning och erfarenhetsutbyte. Genom detta program går det att ge stöd till projekt i städer.

Programmet omfattar sammanlagt 282,7 miljoner kronor. Hälften av detta är EU-pengar och hälften är medfinansiering med svenska pengar.

Vad har hänt hittills inom programmet?

Kommissionen godkände det svenska regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling i augusti 2015. Några av förhandsvillkoren återstod att uppfylla för Sverige och därför tog regeringskansliet och Jordbruksverket fram en handlingsplan. Samtliga steg i handlingsplanen är nu genomförda. Programmet har kompletterats med utgångsvärden och målvärden i enlighet med handlingsplanen.

Under 2016 har nio projekt beviljats stöd, varav åtta inom regionalfonden och ett inom socialfonden. Ingen av de beviljade insatserna är ännu slutförda. Det går därför ännu inte att uttala sig om eventuella framsteg inom detta område.

Jordbruksverket har till och med den 31 december 2016 betalat ut drygt 5,6 miljoner kronor, varav 2,8 miljoner kronor inom regionalfonden och 2,8 miljoner kronor inom socialfonden. Samtliga utbetalningar avser förberedande stöd i syfte att ta fram lokala utvecklingsstrategier, samt tekniskt stöd för att underlätta genomförandet. Den första utgiftsdeklarationen till EU lämnades in i oktober 2016.

Handläggningstiderna för ansökan om stöd är för närvarande långa. Av alla ansökningar, både de som fått avslag av LAG samt de som fått bifall av Jordbruksverket har ca hälften fått beslut inom 6 månader. För att vända trenden med långa handläggningstider har Jordbruksverket genomfört flera programövergripande åtgärder, bl. a. handläggartäffar, utbildningsinsatser och översyn av handläggningsrutiner.

Vad gör övervakningskommittén för lokalt ledd utveckling?

För att följa arbetet med lokalt ledd utveckling finns en övervakningskommitté. Denna övervakningskommitté är kopplad till regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling. Kommittén hade sitt första möte i oktober 2015.

Kommitténs uppgift är att granska genomförandet av programmet och följa hur målen med programmet nås. Kommittén kontrollerar hur långt arbetet med programmet kommit och framstegen när det gäller att uppnå programmets mål. Den ska dessutom granska och godkänna de rapporter som varje år skickas till EU-kommissionen. Kommittén får också lämna synpunkter om genomförandet och utvärderingen av programmet.

Övervakningskommittén består av 20 representanter för myndigheter och organisationer som är berörda av programmet. Det finns företrädare för regionala och lokala myndigheter, näringslivets och arbetsmarknadens organisationer och andra organisationer som företräder det civila samhället.

Lokalt ledd utveckling i fyra fonder – en gemensam förvaltningsmyndighet

Sverige har implementerat lokalt ledd utveckling i fyra fonder under en gemensam förvaltningsmyndighet, Jordbruksverket. De fyra fonderna är regionalfonden, socialfonden, landsbygdsfonden och havs- och fiskerifonden. Sverige genomför lokalt ledd utveckling med stöd från regional- och socialfonden både genom integrerade flerfondsstrategier (dvs de lokala utvecklingsstrategierna omfattar flera fonder samtidigt). Genomförande i integrerade flerfondsområden innebär också att de lokala utvecklingsområdena både kan omfatta landsbygder och angränsande städer eller stadsområden.

Urval av strategier

I mars 2016 hade Jordbruksverket gett slutligt godkännande till alla de 42 lokala utvecklingsstrategierna som omfattar regional- och/eller socialfonderna. Det innebär att de har kunnat börja det operativa arbetet med att mobilisera målgrupper och prioritera projektansökningar som ska bidra till att utveckla området.

Landsbygdsnätverket

I det svenska Landsbygdsnätverket samlas de aktörer som arbetar med landsbygdsutveckling, havs- och fiskeriutveckling och lokalt ledd utveckling genom leadermetoden. Målen med Landsbygdsnätverket är att öka olika aktörers delaktighet i genomförandet samtidigt ska de aktiviteter som genomförs inom ramen för Landsbygdsnätverket leda till en ökad kvalitet av programmets genomförande. Landsbygdsnätverket erbjuder mötesplatser och arenor där olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå, genom samverkan och erfarenhetsutbyte, lär av varandra. Landsbygdsnätverkets medlemsorganisationer utvecklar samarbeten och metoder som skapar en hållbar utveckling i landsbygder och kustsamhällen runt om i Sverige.

Landsbygdsnätverket är också kontaktpunkt för svenska leadergrupper med syfte att arrangera nätverksaktiviteter, kompetensutveckling och stöd för transnationellt samarbete.